

УДК 351.82: 338.24: 343.37

DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2026-17-233-239>

Тузяк Роман, аспірант кафедри публічного управління та адміністрування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

Tuzyak Roman, postgraduate student of the Department of Public Management and Administration of the Stepan Gzhytsky Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnology

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-2487-2585>

СОЦІАЛЬНІ ВИМІРИ ТА ІНДИКАТОРИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ У ТРАНСКОРДОННОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ В ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

SOCIAL DIMENSIONS AND INDICATORS OF THE PERFORMANCE OF THE IMPLEMENTATION OF MANAGEMENT APPROACHES IN CROSS-BORDER COOPERATION IN THE BORDER REGIONS OF UKRAINE

Анотація. У статті досліджено специфіку формування та моніторингу соціальних вимірів транскордонної взаємодії прикордонних регіонів України в умовах інтенсифікації євроінтеграційних процесів. На відміну від суто економічних чи фінансових показників, увагу акцентовано на гуманітарній та соціальній складовій спільної проєктної діяльності, що безпосередньо впливає на якість життя місцевого населення. Наявний вітчизняний інструментарій моніторингу не забезпечує комплексного відстеження цих гуманітарних зрушень.

Встановлено, що сучасний етап європейської інтеграції України відбувається в умовах безпрецедентних геополітичних зрушень та безпекових викликів, які вимагають кардинального переосмислення всієї системи регіонального розвитку. Прикордонні території першими відчують на собі вплив міжнародних процесів, трансформуючись із географічних околиць на стратегічні майданчики міждержавної взаємодії. За таких обставин виникає об'єктивна необхідність відійти від застарілих управлінських підходів, які оцінювали успішність міжнародного партнерства виключно за показниками фінансових витрат чи кількістю підписаних угод.

Обґрунтовано, що успішність транскордонних ініціатив має вимірюватися через призму збереження людського капіталу, розвитку транскордонних ринків праці, зниження міграційних ризиків та зближення стандартів життєзабезпечення сусідніх територій. Оскільки прикордонні регіони України зараз стикаються з депопуляцією та втратою людського капіталу, виникає потреба у дослідженні саме соціальних вимірів міжнародної взаємодії, які визначають реальний вплив партнерства на добробут громадян.

Виявлено, що головною проблемою у цій сфері є брак чітких, науково обґрунтованих критеріїв оцінки некомерційних, якісних результатів реалізації спільних проєктів. У зв'язку з цим, автором запропоновано авторську систему збалансованих індикаторів соціальної результативності, яка дозволяє здійснювати комплексний моніторинг динаміки розвитку прикордонних територій. Зазначена система включає показники демографічної стійкості, інтегрованості освітньо-культурного простору, доступності транскордонної соціальної інфраструктури, а також рівень взаємної довіри та соціальної згуртованості у межах євро регіонів.

Доведено, що впровадження запропонованих індикаторів у практику стратегічного планування дозволить органам публічної влади та місцевого самоврядування об'єктивно оцінювати реальну «соціальну віддачу» від залучення європейських фондів. Зміщення акцентів транскордонної політики у бік розвитку людського потенціалу та спроможності територіальних громад є критично важливим для мінімізації відтоку кадрів за кордон. Отримані результати формують підґрунтя для оптимізації соціальних параметрів регіонального розвитку щодо набуття Україною повноправного членства в ЄС.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, публічне управління, соціальні виміри, індикатори результативності, прикордонні регіони, людський капітал, якість життя, територіальні громади, євро регіони, ефективність.

Abstract. The article examines the specifics of the formation and monitoring of social dimensions of cross-border interaction of border regions of Ukraine in the context of intensification of European integration processes. In contrast to purely economic or financial indicators, attention is focused on the humanitarian and social component of joint project activities, which directly affects the quality of life of the local population. The existing domestic monitoring tools do not provide comprehensive tracking of these humanitarian developments. It is established that the current stage of Ukraine's European integration is taking place in conditions of unprecedented geopolitical shifts that require a radical rethinking of the entire system of regional development.

Border territories are the first to feel the impact of international processes, transforming from geographical outskirts into strategic platforms for interstate interaction. Under such circumstances, there is an objective need to move away from outdated management approaches that assessed the success of international partnership solely by indicators of financial costs or the number of signed agreements. It is justified that the success of cross-border initiatives should be measured through the prism of preserving human capital, developing cross-border labor markets, reducing migration risks, and approximating living standards in neighboring territories.

Since the border regions of Ukraine are currently facing depopulation and loss of human capital, there is a need to study the social dimensions of international interaction, which determine the real impact of partnership on the well-being of citizens. It was found that the main problem in this area is the lack of clear, scientifically based criteria for assessing non-commercial, high-quality results of joint projects. In this regard, the author proposed an author's system of balanced indicators of social performance, which allows for comprehensive monitoring of the dynamics of the development of border territories.

The specified system includes indicators of demographic stability, integration of educational and cultural space, accessibility of cross-border social infrastructure, as well as the level of mutual trust and social cohesion within Euroregions. It is proven that the implementation of the proposed indicators in the practice of strategic planning will allow public authorities and local governments to objectively assess the real "social return" from attracting European funds. Shifting the emphasis of cross-border policy towards the development of human potential and the capacity of territorial communities is critically important for minimizing the outflow of personnel abroad. The results obtained form the basis for optimizing the social parameters of regional development in relation to Ukraine's acquisition of full membership in the EU.

Keywords: cross-border cooperation, public administration, social dimensions, performance indicators, border regions, human capital, quality of life, territorial communities, Euroregions, efficiency.

Постановка проблеми. В умовах курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу та подолання сучасних безпекових викликів транскордонне співробітництво стає важливим чинником забезпечення стабільності прикордонних територій. Тривалий час оцінка успішності спільних програм обмежувалася фінансовими показниками, зокрема обсягами залучених інвестицій чи рівнем освоєння грантових коштів. Проте поза увагою залишалися якісні зміни у житті місцевого населення.

Складна природа соціальних ефектів від реалізації спільних ініціатив зумовлює іншу управлінську проблему, яка полягає у відсутності науково обґрунтованих індикаторів їх результативності. Некомерційні наслідки співробітництва, такі як рівень згуртованості громад, інтеграція освітнього простору та розвиток ринку праці, є важковимірними за своєю суттю. У зв'язку з цим постає нагальне завдання щодо концептуалізації соціальних параметрів прикордонної політики та розробки системи показників, які б дозволили органам публічної влади здійснювати об'єктивний аналіз соціально-економічної віддачі від проєктної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження інфраструктурного забезпечення прикордонних територій зробив Олександр Салюк-Кравченко [1] у статті про модернізацію пунктів пропуску на прикладі українсько-словацького кордону. Науковець обґрунтовує регіонально-логістичні особливості розвитку державного прикордоння в умовах форс-мажорних обставин воєнного стану та пропонує новітню модель розширення пунктів пропуску. Оцінка пропускної спроможності та відновлення нормального функціонування ліній перетину кордону безпосередньо впливає на формування соціальних вимірів співробітництва, адже якісна прикордонна інфраструктура зменшує ізоляцію регіонів та підвищує рівень мобільності населення.

Суттєвого значення для вивчення практичних аспектів регіональної взаємодії набуває спільна праця Віталія Мережка та Марини Назаренко [2], яка присвячена глибокому аналізу транскордонного співробітництва як елементу сучасного розвитку територій. Автори детально розкривають ключові виклики та можливості прикордонних зон на прикладі успішної діяльності євро регіону Дністер. Зазначений аналіз дозволяє виокремити позитивний вплив спільних ініціатив на сталий розвиток учасників, що є важливим для формування індикаторів результативності, оскільки діяльність подібних регіональних альянсів безпосередньо спрямована на покращення якості життя громад.

У контексті методологічного забезпечення євроінтеграційних процесів значну увагу привертає дослідження Едуарда Сиромолота [3] щодо функціонування інструментарію публічного управління розвитком територій. Автор аналізує механізми досягнення економічної, соціальної та територіальної згуртованості на засадах впровадження кращих практик Європейського Союзу та доброго врядування. Для нашого дослідження така праця має фундаментальне значення, адже пропонується науковцем синхронізація політик і створення моделей багатостороннього управління формують теоретичне підґрунтя для розробки системи соціальних індикаторів та оцінювання гуманітарної віддачі від реалізації спільних програм.

Метою статті є теоретичне обґрунтування ключових соціальних вимірів транскордонного співробітництва та розробка комплексної системи індикаторів для оцінювання його реальної результативності на рівні прикордонних регіонів.

Виклад основного матеріалу. Державна політика має переорієнтуватися на людиноцентриську модель, де головним мірилом успіху є реальні якісні зміни у житті кожної конкретної прикордонної громади. На практиці це означає зміщення фокусу уваги з макроекономічних показників на мікрорівень життєдіяльності населення, де транскордонне співробітництво виступає реальним інструментом стабілізації суспільних процесів та мінімізації депопуляційних ризиків.

Соціальний вимір транскордонної взаємодії за своєю суттю є комплексною категорією, яка відображає рівень інтегрованості гуманітарних просторів сусідніх держав та ступінь задоволення життєвих потреб жителів прикордоння. Він охоплює розвиток локальних ринків праці, спільне використання освітнього та медичного потенціалу, розбудову культурних зв'язків та формування спільного безпекового простору [4]. Науковий аналіз цієї площини дозволяє зрозуміти, як саме євроінтеграційні процеси впливають на людський капітал, адже успішність будь-якого спільного проєкту має вимірюватися рівнем зниження міграційного тиску та підвищенням життєвих стандартів населення, що є базовою умовою для досягнення соціальної згуртованості в межах європейського простору.

Матеріальним підґрунтям для реалізації зазначеного соціального потенціалу є стан та пропускна спроможність транскордонної інфраструктури, яка безпосередньо визначає інтенсивність людських контактів. Модернізація пунктів пропуску, оптимізація ліній перетину кордону та розвиток під'їзних шляхів є не просто технічними чи логістичними завданнями публічної влади, а й базовою умовою подолання територіальної ізольованості прикордонних районів. Сучасні виклики воєнного стану продемонстрували високу лояльність європейських партнерів, яка втілилася в ухваленні ініціативи щодо згуртованості дій для біженців у Європі та залученні додаткових фінансових ресурсів фонду REACT-EU для надання невідкладної медичної й матеріальної допомоги.

Єврокомісія радикально переформатувала напрями фінансування програм Східного партнерства, призупинивши тринадцять спільних проєктів із Росією та Білоруссю і перенаправивши ці кошти виключно на європейську сторону кордону для модернізації шкіл, лікарень та соціальних установ України й Молдови. У цьому контексті особливого стратегічного значення набуває взаємодія з Республікою Польща, де колишні тристоронні формати трансформувалися у нову двосторонню програму Interreg NEXT Польща-Україна, у межах якої активно фінансується зведення модульних містечок та розширюється підтримка гуманітарної сфери.

Ефективне вирішення поточних завдань українсько-польського міжрегіонального співробітництва забезпечується діяльністю Українсько-польської Міжурядової Координаційної Ради з питань міжрегіонального співробітництва, яка оперативне переорієнтувала свої інституційні механізми на координацію допомоги біженцям та узгодження управлінських процедур на рівні областей і воєводств. Формування прагматичного лідерського тандему в Центральній Європі вимагає ухвалення дорожньої карти, а також активної участі України в інфраструктурних та логістичних проєктах об'єднання Тримор'я, що дозволить залучити потужні інвестиції у розвиток прикордонного простору.

Така розбудова чинить прямий вплив на стабілізацію локальних ринків праці прикордоння. Спрощення процедур перетину кордону та підвищення мобільності населення сприяють вирівнюванню зайнятості та дають змогу жителям периферійних громад знаходити роботу в межах єврорегіонів без зміни постійного місця проживання [2]. Це суттєво покращує фінансове становище сімей та забезпечує приплив додаткових ресурсів у розвиток місцевої соціальної інфраструктури. У часи подолання масштабних форс-мажорних обставин воєнного стану інфраструктурна спроможність кордону набуває критично важливого гуманітарного значення. Вона забезпечує стійкість логістичних ланцюгів, гарантує безперебійне постачання медичної та гуманітарної допомоги, а також підтримує належний рівень життєзабезпечення населення.

Таким чином, кожен модернізований інфраструктурний об'єкт має чітко виражену соціальну віддачу, яка безпосередньо конвертується у безпеку та добробут жителів прикордонних територій. Практична реалізація соціальних вимірів транскордонної взаємодії суттєво прискорила завдяки процесам децентралізації, які наділили територіальні громади України реальними повноваженнями та фінансовими ресурсами. Сучасна спроможна громада вже не є пасивним спостерігачем державної політики а виступає повноцінним суб'єктом міжнародного співробітництва, здатним самостійно ініціювати спільні проєкти.

Саме на рівні місцевого самоврядування найчіткіше проявляється соціальний ефект від інтеграції, оскільки громади спрямовують партнерські зусилля на вирішення конкретних гуманітарних проблем свого населення. Спільне будівництво амбулаторій, модернізація шкіл у прикордонних зонах, обмін досвідом між комунальними установами та реалізація екологічних програм створюють міцний фундамент для покращення якості повсякденного життя громадян. Завдяки такому децентралізованому управлінню міжнародні проєкти набувають чіткої адресності та забезпечують високу соціальну віддачу для кожної окремої території.

Найбільш ефективною організаційною формою для координації таких локальних ініціатив є єврорегіони, які об'єднують зусилля місцевих влад кількох країн. Багаторічний досвід діяльності таких альянсів, як єврорегіон Дністер чи Карпатський єврорегіон, наочно доводить їхню спроможність успішно долати периферійний статус прикордонних територій [5]. У межах цих

інституційних платформ створюються стійкі партнерські мережі, які дозволяють залучати європейські грантові кошти для вирішення спільних проблем зайнятості, розвитку культури та захисту довкілля.

Управлінська практика таких інституційних об'єднань як єврорегіони Карпати, Буг або Дністер безпосередньо спирається на три фундаментальні теоретичні підходи, серед яких інституційний аналіз правових механізмів, теорія нової регіоналізації та концепція поліцентричного просторового розвитку. Нормативне підґрунтя для такої діяльності в Україні закладає Державна програма розвитку міжнародного територіального співробітництва на 2025–2027 рр. [6], яка синхронізується з інструментами політики згуртованості Європейського Союзу, зокрема програмами Європейського інструменту сусідства та інтервенційними інструментами мережі Інтеррег.

Водночас, ефективне управління подібними фінансовими механізмами вимагає дотримання жорстких управлінських імперативів, де ключовим фактором виступає абсолютна прозорість розподілу коштів, чіткість процедур аудиту та повна адаптація систем бухгалтерського обліку до європейських стандартів. Такий підхід дозволяє розглядати транскордонну взаємодію не просто як вектор зовнішньої політики, а як невіддільну частину внутрішньої регіональної політики держави, орієнтованої на зростання добробуту населення, підвищення мобільності громадян та зміцнення соціального капіталу територіальних громад.

Саме через таку призму відбувається якісне оновлення та збереження вітчизняного людського потенціалу, оскільки жителі прикордоння опановують передові європейські практики та стандарти доброго врядування, що формує нове покоління фахівців, здатних забезпечити сталий розвиток регіонів України на шляху євроінтеграції [1]. Головним стримувальним чинником у підвищенні соціальної віддачі від міжнародної діяльності є застаріла методологія оцінювання результатів, яка застосовується вітчизняними органами публічної влади. Наявна система моніторингу налаштована на фіксацію суто кількісних та фінансових показників, таких як сума освоєного бюджету чи кількість проведених офіційних зустрічей.

Водночас якісні, некомерційні наслідки взаємодії, які безпосередньо формують соціальний простір прикордоння, залишаються неврахованими. Це створює управлінську ілюзію успішності, коли за високими показниками фінансових звітів приховуються невирішені проблеми депопуляції громад, відтоку молоді та поглиблення соціальної асиметрії між сусідніми регіонами. Для розв'язання цієї проблеми державне управління має впровадити інноваційні методи соціального аудиту та механізми оцінки довгострокового гуманітарного впливу. Необхідно відійти від практики одномоментного контролю на етапі завершення проєкту і перейти до постійного відстеження змін у життєдіяльності громад. Це вимагає розробки інтегрованих баз даних, які дозволять порівнювати динаміку соціальних показників українських прикордонних територій та сусідніх регіонів країн членів Європейського Союзу.

Важливим кроком у подоланні методичного розриву є синхронізація українського законодавства із принципами європейської регіональної політики згуртованості. Держава повинна нормативно закріпити обов'язковість проведення соціологічного моніторингу до початку реалізації програм та після їх завершення. Такий підхід дасть змогу залучати громадськість до оцінки якості отриманих результатів, забезпечить прозорість використання європейських фондів та дозволить фіксувати реальні зрушення у рівні довіри населення до інститутів влади.

Конкретне розв'язання окреслених проблем та підвищення об'єктивності публічного управління у цій сфері потребує впровадження ефективної дворівневої моделі економічної співпраці між Україною та Європейським Союзом. Це передбачає глибоку інтеграцію партнерських зв'язків не лише на регіональному рівні під час виконання національних програм, а й безпосередньо на рівні територіальних громад шляхом залучення локальних програм, що вже успішно діють всередині європейського простору.

Зазначений підхід є надзвичайно актуальним в умовах повномасштабної війни, оскільки європейська підтримка української економіки визначена спільним стратегічним пріоритетом [3]. Практична реалізація такого багатостороннього співробітництва дозволяє успішно вирішувати

триєдине завдання антикризового розвитку, що охоплює безпековий вимір через оптимізацію каналів транспортування міжнародної допомоги, економічну площину через залучення прямих іноземних інвестицій для відбудови та інфраструктурний сектор шляхом усунення бар'єрів для експортно-імпортних операцій і прискорення циркуляції капіталу.

Управлінська доцільність активізації цих процесів полягає у їхньому безпосередньому впливі на життєздатність місцевого самоврядування, оскільки залучені іноземні інвестиції використовуються на місцях для якісної модернізації логістики, покращення комунальних умов, а також забезпечення високих стандартів надання медичних та освітніх послуг. Більше того, європейські партнери демонструють прагматичну зацікавленість у побудові бізнесу та розгляді українського ринку як перспективного майданчика для власного довгострокового просування, що створює міцний фундамент для майбутнього відновлення економічного потенціалу регіонів.

Таким чином, транскордонне співробітництво виступає дієвим драйвером повноцінного включення вітчизняних територіальних громад у політичні, соціально-економічні та соціокультурні процеси європейської спільноти, що гарантує збереження стійкості в усьому регіоні, нівелює наявні міжрегіональні нерівності та забезпечує системне усунення асиметрії розвитку прикордонних територій. Впровадження практичних інструментів управління соціальним розвитком потребує формування чіткої системи показників, які здатні перевести якісні гуманітарні зміни у вимірну площину.

Моніторинг цих даних дає змогу оцінити, наскільки успішно міжнародне партнерство протидіє вимиванню професійних кадрів за кордон [7]. Результативність вимірюється через місткість оновлених медичних та освітніх закладів, рівень інтегрованості транспортних мереж пасажирського сполучення, а також обсяг залучених європейських фондів на вирішення екологічних проблем громад. Важливим індикатором є ступінь синхронізації стандартів надання адміністративних і соціальних послуг по обидва боки державного кордону. Особливе місце тут посідає індикатор інституційної спроможності місцевого самоврядування, який відображає кількість самостійно підготовлених та успішно реалізованих громадою транскордонних мікропроєктів.

Кінцевим результатом інтеграції цих індикаторів у стратегії регіонального розвитку стане можливість точного прогнозування соціальних ефектів від співпраці, оптимізація розподілу бюджетних коштів та суттєве підвищення життєздатності прикордонних територіальних громад України у загальноєвропейському просторі. Тривала орієнтація публічного управління на суто фінансово-економічні показники та обсяги освоєння грантових коштів не відображала реального впливу міжнародних проєктів на життєдіяльність місцевого населення.

Висновки. На сучасному етапі європейської інтеграції України соціальний вимір транскордонного співробітництва перетворюється з другорядного гуманітарного аспекту на стратегічний чинник забезпечення життєстійкості та безпеки прикордонних регіонів. В умовах безпрецедентних демографічних та міграційних викликів саме якісні зміни, зокрема збереження людського капіталу, стабілізація локальних ринків праці, розбудова логістичної інфраструктури кордону та зближення стандартів життєзабезпечення громад, мають виступати головними критеріями успішності міжнародного партнерства.

Інтеграція у практику стратегічного планування показників демографічної стійкості, доступності транскордонної соціальної інфраструктури та рівня соціокультурної згуртованості дозволить органам публічної влади здійснювати об'єктивний та всебічний аналіз некомерційних наслідкових ефектів взаємодії. Це забезпечить чітку адресність міжнародних програм, підвищить прозорість використання європейських фондів та дозволить трансформувати інституційну спроможність євро регіонів у реальне покращення якості життя.

Практична реалізація сформованих у статті рекомендацій, що базуються на процесах децентралізації та посиленні ролі спроможних територіальних громад, створює надійне підґрунтя для оптимізації регіональної політики України. Синхронізація вітчизняного інструментарію оцінювання із принципами європейської політики згуртованості дозволить мінімізувати асиметрію розвитку сусідніх територій та суттєво знизити відтік кадрів за кордон. Отримані результати

дослідження мають важливе теоретичне та практичне значення для розробки перспективних стратегій розвитку прикордонних територій, спрямованих на зміцнення гуманітарного простору та прискорення повноцінної інтеграції українського суспільства у європейську співдружність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Салюк-Кравченко О.О. Механізми публічного управління у сфері прикордонної конкурентоспроможності: економіко-регіональний аспект. *Публічне урядування*. 2023. №2 (35). С. 50–61. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2\(35\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2(35)-6).
2. Мережко В., Назаренко М. Транскордонне співробітництво: ключові аспекти і виклики для розвитку регіонів України. *Публічне управління і право: історія, теорія, практика*. 2024. №3. С. 60–65. <https://doi.org/10.31652/2786-6068-2023-3-50-54>.
3. Сиромолот Е.А. Дослідження функціонування інструментарію євроінтеграційного механізму публічного управління розвитком територій. *Публічне урядування*. 2024. №3 (40). С. 37–43. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3\(40\)-5](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3(40)-5).
4. Стегній С. Транскордонне співробітництво України та ЄС: соціально-економічні наслідки та перспективи. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2025. Т. 340. № 2. С. 373–379. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-59>.
5. Березовська-Чміль О., Воронич А. Вплив транскордонного співробітництва на розвиток територіальних громад в умовах російського повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2025. № 20. С. 208–215. <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-20-25>.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2025 р. № 1647 «Про затвердження Державної програми розвитку міжнародного територіального співробітництва на 2025-2027 роки». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1647-2025-%D0%BF#n10> (дата звернення: 12.06.2026).
7. Окуньовська Ю.В. Транскордонне співробітництво з Україною в умовах війни. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса. Серія: Політичні науки*. 2022. №7. С. 70–74. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2022.7.10>.

REFERENCES

1. Saliuk-Kravchenko, O.O. (2023). Mekhanizmy publichnoho upravlinnia u sferi prykordonnoi konkurentospromozhnosti: ekonomiko-rehionalnyi aspekt [Public governance mechanisms in the sphere of border competitiveness: economic and regional aspect]. *Publichne uriaduvannia – Public Administration*, 2 (35), 50-61. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2\(35\)-6](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2(35)-6) [in Ukrainian].
2. Merezko, V. & Nazarenko, M. (2024). Transkordonne spivrobitnytstvo: kliuchovi aspekty i vyklyky dlia rozvytku rehioniv Ukrainy [Cross-border cooperation: key aspects and challenges for the development of ukrainian regions]. *Publichne upravlinnia i pravo: istoriia, teoriia, praktyka – Public Administration and Law: History, Theory, Practice*, 3, 60-65. <https://doi.org/10.31652/2786-6068-2023-3-50-54> [in Ukrainian].
3. Syromolot, E.A. (2024). Doslidzhennia funktsionuvannia instrumentarii yevrointehratsiinoho mekhanizmu publichnoho upravlinnia rozvytkom terytorii [Study of the functioning of the toolkit of the european integration mechanism of public management of territory development]. *Publichne uriaduvannia – Public Administration*, 3 (40), 37-43. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3\(40\)-5](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2024-3(40)-5) [in Ukrainian].
4. Stehnii, S. (2025). Transkordonne spivrobitnytstvo Ukrainy ta YeS: sotsialno-ekonomichni naslidky ta perspektyvy [Cross-Border Cooperation Between Ukraine And The EU: Socio-Economic Impacts And Prospects]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 340 (2), 373–379. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-59> [in Ukrainian].
5. Berezovska-Chmil, O., & Voronych, A. (2025). Vplyv transkordonnoho spivrobitnytstva na rozvytok terytorialnykh hromad v umovakh rosiiskoho povnomasshtabnoho vtrhnennia v Ukrainu [The impact of cross-border cooperation on the development of territorial communities in the conditions of russian full-scale invasion into Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economics and Society*, 20, 208-215. <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-20-25> [in Ukrainian].
6. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12 hrudnia 2025 r. № 1647 «Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy rozvytku mizhnarodnoho terytorialnoho spivrobitnytstva na 2025-2027 roky» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from December 12, 2025 No. 1647 “On Approval of the State Program for the Development of International Territorial Cooperation for 2025-2027”]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1647-2025-%D0%BF#n10> [in Ukrainian].
7. Okunovska, Yu.V. (2022). Transkordonne spivrobitnytstvo z Ukrainoiu v umovakh viiny [Cross-border cooperation with Ukraine in times of war]. *Visnyk Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa. Serii politychni nauky – Bulletin of Vasyl Stus Donetsk National University. Series: Political Sciences*, (Lys 2022), 70-74. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2022.7.10> [in Ukrainian].

Історія статті / Article history:

Подано до редакції / Submitted to the editorial office (11.07.2026);

Прийнято до друку / Accepted for publication (20.09.2026);

Опубліковано / Published (10.10.2026)